

OPRINDELIGE FOLK: FORTID ELLER FREM TID?

Historie A/idéhistorie B - udviklingsteori og oprindelige folk

Undervisningsmateriale af Operation Dagsværk og IWGIA

OPERA
TION
DAGS
VÆRK

X

IWGIA

I 2022 kæmper Operation Dagsværk sammen med oprindelige folks unge klimaaktivister i Thailand og Malaysia for at beskytte deres skove. Via uddannelser i klimaaktivisme, samt støtte til deres arbejde, skal de stoppe krænkelser mod deres rettigheder, for at bevare deres jord, levevis og traditionelle territorier. I Danmark ønsker vi at sætte fokus på klimakamp, miljø og oprindelige folks rettigheder.

OM UNDERVISNINGSMATERIALET

"OPRINDELIGE FOLK: FORTID ELLER FREMTID?" er et forløb, hvor eleverne skal reflektere over deres historiebevidsthed, tanker om udvikling og historisk forandring. Gennem undervisningen får eleverne indsigt i teori om civilisationsudvikling, og mulighed for at kritisere teorierne. Forløbet har en varighed på ca. **90 min**. Selve undervisningen tager udgangspunkt i en **dialogcirkel**, som giver eleverne afsæt for refleksion, omkring deres oplevelser, viden og forudindtagelser. Forløbet passer ind i følgende faglige mål for Historiefaget:

- Analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne.
- Skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper.

TIMEPLAN

Orientering - 20 min.

- Eleverne læser tekst 1 (se bilag).
- Eleverne kigger på billedet sammen i grupper og sammenligner det med tekst 1.

Figur 1: I computerspillet Civilisation vælger man en civilisation som f. eks Frankrig, Mongoliet, eller Inka-riket, som man skal spille igennem flere tidsaldrer, såsom antikken, middelalderen, industrialiseringen og de "moderne" tider.

Dialogcirkel - 60 min

- Lærervejledningen for dialogcirklen følges.
- Inden timen skal refleksionsarkene printes, og læreren skal orientere sig i de understøttende spørgsmål. Begge findes i bilag.

Mere information om årets projekt - 10 min.

- Tiden kan bruges på at se en af årets kampagne-videoer [HER](#), som fortæller mere om unge oprindelige folks klimakamp.

BILAG

Orienterings tekster

Tekst 1: <https://forlagetcolumbus.dk/boeger/historie/historiske-hovedlinjer/tekster/kap-22-tekst-22a/>

Tekst 2:

Citat fra organisationen IWGIA: "Oprindelige folk har en lang tradition for at leve bæredygtigt på deres jord og passe på de skove, de både lever i og af. De har en dyb respekt for deres omgivende natur og formulerer i fællesskab ret strenge regler for, hvilke ressourcer fra naturen, man må bruge og hvornår – så de er sikre på, at der også er noget til næste år og længere frem i tiden. Deres filosofi bygger på, at kloden blot er til låns fra kommende generationer, den er ikke vores ejendom."

Tekst 3:

"Den 27. februar 2022 godkendte FN's medlemslande en rapport udviklet af FN's Klimapanel (IPCC). I rapporten lægges der vægt på, at en kombination af "scientific and technological know-how as well as Indigenous and local knowledge" er vejen frem for at skabe mere effektive løsninger på problematikker ift. klima og bæredygtig udvikling. Også Paris-aftalen fra december 2015 slår fast, at oprindelige folks viden om klimaforandringer og klimatilpasning skal anerkendes og integreres i kampen mod klimaforandringer. Til COP26 i Glasgow i november 2021 deltog 28 repræsentanter for oprindelige folk som eksperter."

Refleksion ark

1) Passer Rostow's fase teori på lande du kender?

2) Kan vi blive i masseforbrugets epoke for evigt? Og hvad er dit bud på en evt. 6. fase?

Understøttende spørgsmål

Disse spørgsmål, kan bruges til at lede dialogcirklen hele vejen rundt om emnet. Hvis samtalen går i stå, kan læreren bruge dem til at åbne dialogen op igen. De er inddelt i tre kategorier:

IDENTIFIKATION

- Hvad har du lært i skolen og fra medier om oprindelige folk og deres levevis?

UDSYN/VÆRDIGRUNDLAG

- Går samfundsudvikling altid en lineær vej?
- Er samfund i "masseforbrugets-epoke" ifølge Rostow bedre end tidligere tiders samfund?
- Hænger et samfunds udvikling sammen med dets produktivitet?
- Hvilken af Rostows faser er bedst (har højest værdi) i forhold til at bruge naturressourcer bæredygtigt?
- Hører oprindelige folks samfund og praksisser til i fortiden eller i fremtiden?

METODE

- Hvordan kan vi bruge oprindelige folks viden til at gøre vores samfund mere bæredygtige?
- Hvordan kan vi ændre vores syn på udvikling? Og er Rostows teori retvisende?

DIALOGCIRKEL

Lærervejledning

Vores vejledning til den dialogbaserede undervisning er skrevet med udgangspunkt i bogen "Fællesskabende dialoger" (2019), skrevet af Michael Bang Sørensen, Mikkel Risbjerg og Iben Friis Halling, udgivet af forlaget Columbus og kan tilgås på forlagets hjemmeside [her](#).

Formål med den dialogbaserede undervisning

At få eleverne til at bringe deres egne erfaringer, viden og holdninger i spil i et læringsrum.

At skabe et læringsrum, som ikke er lærerstyret, og som ikke har et konkret mål eller svar.

At bringe komplekse problemstillinger frem.

INDRETNING AF KLASSERUMMET

- Bordene skubbes ud langs klasselokalets vægge.
- Stolene placeres i en cirkel.
- Ingen skærme i cirklen.

DIALOGCIRKLENS FORLØB

- Elever og lærer sætter sig i dialogcirklen
- Formålet med dialogen etableres
- Regler for dialogcirklen etableres:
 - Der er ingen talerliste, og det er ikke læreren, der fordeler taleretten
 - Lyt til andre og lad dem tale færdig uden at afbryde.
 - Hvis man vil byde ind i diskussionen, skal man byde ind, når der er plads - men kun én ad gangen.
 - Man skal vise respekt især over for udsagn, man er uenig i.
 - Det er lige så vigtigt at lytte aktivt som at tale.
- Indledende skriveøvelse med de tre spørgsmål - 3 min.
 - Refleksionsarket (som skal printes inden undervisningen) udfyldes af eleverne individuelt.
- Indledende dialog om refleksionsspørgsmålene

- Eleverne snakker to og to med udgangspunkt i refleksionsarket om deres tanker og holdninger.
- EVT. præsentation af refleksionsspørgsmålene.
 - Hvis der er ekstra tid, klassen er ny eller der er få elever, kan dette trin gennemgås.
 - En runde, hvor alle elever præsenterer deres tanker og holdninger for resten af klassen.
- Materialet præsenteres.
 - Læses højt (af lærer/elever), høres eller ses.
 - Operation Dagsværks podcast om [oprindelige folk](#) spilles fra 00.00-02.35.
- Dialog i dialogcirklen - 25 min.
 - Dialogcirklen startes ved at bruge en af de understøttende spørgsmål. Vi anbefaler at bruge et spørgsmål fra kategorien "identifikation" til at indlede snakken.
 - Her kan læreren bruge de understøttende spørgsmål til at hjælpe dialogen, hvis dialogen går i stå eller i cirkler. .
 - Hvis dialogen stopper, kan den også genstartes med enten stilhed fra lærerens side, eller ved at lave en individuel skriveøvelse igen om et eller flere af de understøttende spørgsmål.
- Refleksion over dialogens forløb
 - Runde hvor alle elever får mulighed for at reflekterer over, hvordan dialogen gik.
- Afsluttende skriveøvelse - 5 min.
 - Eleverne skriver de vigtigste pointer fra dialogen ned.